

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

वर्धा जिल्हा

१९९६-९७

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकृता

जिल्हा समाजिक

५

आर्थिक समाजीका

१९९६ - ७

जिल्हा ४ वर्षी

जिल्हां सांखियकी कार्यालय,
अर्थ व सांखियकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
व.धी

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1996-97

अ.	तंत्रां क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1.	2	3	4
भाग - 1			
1.		दृष्टीक्षेपात जिल्हा	VII to XIV
2.		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	एक ते एकवीस
भाग - 2			
		1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1.	1.1	1991 च्यां जनगणनानुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरेव लोकसंख्या	1
2.	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3.	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या मट्टानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	7
4.	1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
5.	1.5	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व कम न करण्यापांची संख्या	11
6.	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	13
7.	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	14
8.	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अमुसूचित जाती व जमातीकरिता, आकडेवारी	15
9.	1.8	मिती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घराचे वर्गीकरण	16
10.	1.9	आकार व मालकीद्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	17
11.	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	18
		2. ह्वामान	
12.	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्यदिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 1996	19
13.	2.2	निवडक केंद्रातील कंमाल व किमान तापमान 1995 व 1996	24
		3. कृषी	
14.	3.1	जमिनीचा वापर सन 93-94, 94-95 व 95-96 या वर्षाकरिता	25
15.	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकासालील क्षेत्र (93-94, 94-95, 96-97)	27
16.	3.3	मुऱ्युप पिकाचे दर, हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (96 - 97)	34
17.	3.4	विविध साधनानी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1993-94, 1994-95, 1995-96)	35
18.	3.5	निरनिराळ्या पिकासालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1993-94, 1994-95 व 1995-96 या वर्षाकरिता	36

अ.	तज्ज्ञां क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
19.	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1993-94, 1994-95 व 1995-96	41
20.	3.6(ब)	तालुकावार कृपनलीका, हगतपंप चालू असलेल्या हातपंप व विघुत पंपांची संख्या (1996-97)	42
21.	3.7	विहीरी स्ट्रीज लघु याटबंधा-यांची कासे (1996-97)	43
22.	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणा रे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून, 1997 असेहीची	45
23.	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व तर्पाचे क्षेत्रफळ, ओलीता-साली असलेली वहितधारण जमीने आणि ओलीता-सालील निंवळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	47
24.	3.10	कृषी विषयक अकजारे कृषी गणना 1992	50
25.	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 1996-97	51
26.	3.12	टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती 1996-97	54
		4. पशुसंवर्धन	
27.	4.1	तहसिलवार पशुधन (1992च्या पशुगणनेप्रमाणे)	55
28.	4.2	जिल्हापातील पशुवैद्यकीय संख्याची तालुकावार संख्या 1996-97	62
29.	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युंयांची संख्या वर्ष (1996-97)	64
30.	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 1996-97	65
31.	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधग्रहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कर्त्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1996-97)	66
32.	4.5	जिल्हापातील वनक्षेत्र वर्ष 1996-97	67
33.	4.6	जिल्हापातील मुल्य व गौण वनउत्पादने वर्ष (1996-97)	68
34.	4.7	जिल्हापातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1996-97)	69
35.	4.8	जिल्हापातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1996-97)	*
		5. रोजगार उद्योग, सनीकर्म व वीज	
36.	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 1995	70
37.	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1995	76
38.	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 1995	80
39.	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1995-96	86
40.	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1996	90
41.	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1996-97	92
42.	5.7	जिल्हापातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1996)	93

अ.	तपता क्रमांक क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
43.	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 97 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	94
44.	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्याची लोकसंख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च, 1997 असे विजेवा वापर 1996-97-या वर्षाकरिता	95
45.	5.10	विजेवा व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1990)	97
46.	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1990)	98
47.	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	100
48.	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	101
49.	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	102
50.	5.15	दिगर कृषी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकूण) (आर्थिक गणना 1990)	103
51.	5.16	उद्योग गटानुसार स्वरूपकार्यालयांची संस्था व रोजगार यांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	104
52.	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वरूपकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	105
53.	5.17(ब)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा उद्योगगटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	106
54.	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वरूपकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	107
55.	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	108
56.	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वरूपकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	109
57.	5.19(ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	110
58.	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वरूपकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	111

अ.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
59.	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	112
		6. सहकार	
60.	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.97 असेर	113
61.	6.2	जिल्हातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.97 ना संपणाऱ्या वर्षाकिंवा)	114
62.	6.3	जिल्हातील सहकारी संस्थांची लेखा प्रीक्षण वर्गप्रमाणे वर्गवारी 31.3.97 असेर	115
63.	6.4	जिल्हातील सञ्चय आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी बँकाची कार्ये 31.3.97 असेर	116
64.	6.5	जिल्हातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.97 असेर	117
65.	6.6	जिल्हातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.97 असेर	
66.	6.7	जिल्हातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.97 असेर	120
67.	6.8	जिल्हातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थानी दिलेली पीक कर्जे 31.3.97 असेर	123
68.	6.9	जिल्हातील शेतकरी सेवा संस्थानी दिलेली पीक कर्जे 31.3.97 असेर	
69.	6.10	जिल्हातील आदिवासी सहाकरी संस्थानी दिलेली पीक कर्जे 31.3.97 असेर	124
70.	6.11	जिल्हातील बिगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य 31.3.97 असेर	125
71.	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.97 असेर	126
72.	6.13	जिल्हातील उत्पादन आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.97 असेर	129
73.	6.14	जिल्हातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था पांचे प्रमुख कार्याचा तपशील 31.3.97 असेर	130
74.	6.15	जिल्हातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.97 असेर	131
75.	6.16	जिल्हातील सांवेदनाची संख्या आणि तयानी दिलेली कर्जे 31.3.97 असेर	134
		7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
76.	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1996	135
77.	7.2	नोंदवणी केलेल्या जन्म-मृत्युंची संख्या 1996	137
78.	7.3	विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या 1996	138
79.	7.4	माता बाल संगोपन क्रियक्रम अंतर्गत लस टोचणी 1996-97 वर्षाकिंवा	139
80.	7.5	जिल्हातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या 1996-97	140

* तक्त्यामधील माहिती निरंक आहे.

अ. तक्ता क्रमांक		विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		<u>8. शिक्षण</u>	
81.	8.1	1991 च्या जनगणने नुसार तालुकावार साक्षरता	141
82.	8.2	शैक्षणिक संरूपा आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संरूपा 1995-96	142
83.	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यातातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संरूपा आणि मागासंगीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1995-96	143
84.	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1995-96	145
85.	8.5	आर्थिक ढूषट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांनो मिळणाऱ्या शैक्षणिक संवलती 1995-96	146
86.	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील सर्व 1996-97	147
87.	8.7	जिल्हापातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बांरावी) 1996-97	148
88.	8.8	जिल्हापातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1995-96	
89.	8.9	स्त्रीपांकरिता प्रशिक्षण संस्था 1995-96	149
		<u>9. वाहतुक व दळणवळण</u>	
90.	9.1(अ)	खेल आणि खेळांची लांबी (31.3.97 या वर्षांसेर)	150
91.	9.1(ब)	खेल स्थानकांची तालुकावार घाडी (31.3.97 या दिवशीची)	151
92.	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 1997 असेर	152
93.	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संरूपा 31 मार्च 1997 वर्षांसेर	153
94.	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतुक आकडेवारी (96-97) वर्षांकरिता	154
95.	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतुक गणना 1996 या वर्षांकरिता (वाहतुक गणना डिसेंबर, 1996)	155
96.	9.6	पोस्ट, तारघोवे व दुरध्वनी सेवा व दुरदृश्य उत्पन्न संबंधांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 97) असेर	158
		<u>10. स्थानिक संस्था</u>	
97.	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व सर्व (वर्ष 1996-97 करिता)	159
98.	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व सर्व 1996-97 या वर्षांकरिता	160
99.	10.3	जिल्हापरिषद्देचे बाबवार उत्पन्न व सर्व (1996-97 या वर्षांकरिता)	163
100.	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगर पालीकांचे उत्पन्न व सर्व (1996-97 वर्षांकरिता)	165

* तक्त्यातील माहिती निस्के आहे

पुढे चालु...

VII

अ. सं.	तंत्रांक	विषय	पृष्ठ अंमांक
1	2	3	4
		13. न्याय व प्रशासन	
118.	13.1	जिल्हातील योलीस अधिकारी/कर्मचा-पांची एकूण संख्या सन 1996-97	203
119.	13.2	जिल्हातील गुन्हयासंबंधीची आकडेवारी सन 1996-97	204
120.	13.3	तुरंगात दासल केलेले गुन्हेगार सन 1996-97	206
121.	13.4	तुरंगात दासल केलेल्या गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 1996-97	207
122.	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामै/प्रकरणे सन 1996-97	208
		14. बँकीग व विमा	
123.	14.1	जिल्हातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्ज सन 1996-97	209
124.	14.2	जिल्हातील 31 मार्च 1997 रोजी घातु असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	210
125.	14.3	उत्तरविलेल्या विमा पत्राची संख्या व विम्याची रक्कम (1996-97)	
		15. संकिप्त	
126.	15.1	जिल्हातील चित्रपट ग्रहोविषयी आकडेवारी सन 1996-97	211
127.	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणुक व सातेदाराची संख्या सन 1996-97	212
128.	15.3	तहसिल निहाय गोळां केलेला जमीन महसूल सन 1996-97	213
129.	15.4	मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशीत केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियमकातिके 31.3.97 यांची दिवशी	214
130.	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहु व सासर सन 1996-97	216
131.	15.6	जिल्हातील मागणी व वसुल केलेले धान्य सन 1996-97	
132.	15.7	जिल्हातील 1996 मधील लोकसभा व 1996 मधील विधानसभा निवडणुक संबंधी आकडेवारी	217
133.	15.8	जिल्हातील 31.3.97 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विशामगृहांची तालुका निहाय पाढी	219
134.	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल 1996-97	220

VIII

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1996-97

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - वर्धा

अ. क्र	बाब	परिमाण	जिल्हा-वर्धा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
[एक]	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.18 ते 21.21	16.4 ते 22.1
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.33 ते 79.15	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			[1996] [1994]
	तापमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	7.8	4.8
	2) कमाल		46.8	47.1
	3) पर्जन्य [सरासरी]	मिमि	775.2	1035.16
	क) प्रशासकिय विभाग [1996-97]			
	1) तालुके	संख्या	8	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	8	317
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या		उना
	4) एकात्मक ग्रामीण विकास	संख्या	8	0
	प्रकल्प			
	5) शहरे	संख्या	6	336
	6) गावे [एकुण 1991 प्रमाणे]	संख्या	1379	43864
	1) निर्जन	संख्या	412	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	967	41251
	7) क्षेत्रफळ	घौंकिमि	6310	307713
दोन	प्रशासकिय संस्था [1996-97]			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	8	317
	2) महानगरपालिका	संख्या	0	13
	3) नगरपालिका	संख्या	6	232
	4) कटक मंडळे	संख्या	0	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	507	27620
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	17	1751
	7) पोलीस आर्कट पोष्ट	संख्या	6	731

IX

अक्र.	बाब	परिणाम	जिल्हा वर्धा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
तीन	लोकसंख्या [1991] प्रमाणे			
1)	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	784	48396
2)	नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	284	30541
3)	एकुण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1068	78937
4)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	150	8758
5)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टर्केवारी	टर्केवारी	14.04	11.09
6)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	166	7318
7)	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टर्केवारी	टर्केवारी	15.68	9.27
8)	पुरुष	आकडे हजारात	551	40826
9)	स्त्रिया	आकडे हजारात	517	38112
10)	स्त्रि-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामधील स्त्रियांचे प्रमाण दर चौरस किमि	939	934
11)	घनता	क्षेत्रातील लोकसंख्या	169	257
12)	साक्षरतेचे प्रमाण [1991]			
1)	एकुण	टर्केवारी	69.95	64.87
2)	पुरुष	टर्केवारी	78.33	76.6
3)	स्त्रिया	टर्केवारी	61.03	52.3
4)	राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक कृषि [अस्थायी]	संख्या	0	0
वारा			[1995-96]	[1996-97]
1)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	629	30758
2)	जगलांयापत क्षेत्र, त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टर्केवारी	हजार हेक्टर	71	5274
3)	शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन	टर्केवारी	11.28	17.15
4)	आ बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	89	1219
5)	ब) पडीत आणि लागवडीलांयक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	21	1711
6)	क) एकुण [आ + ब]	हजार हेक्टर	60	2060

X

अक्र १	बाब्र २	परिमाण ३	जिल्हा वर्धा महाराष्ट्र राज्य ४	जिल्हा वर्धा महाराष्ट्र राज्य ५
41 पडीत जमिनी उपत्तिखंड लागवड न.केलेली इतर जमिन		हजार हेक्टर	35	1357
41 कायम गुरे घरण आणि इतर		हजार हेक्टर	11	226
21 झाडे झुपाखालील जमीन		हजार हेक्टर	18	891
31 लागवडीयोग्य पस्तु पड जमीन		हजार हेक्टर		
51 पडीत जमीन		हजार हेक्टर	14	1049
11 शालू पड		हजार हेक्टर	21	1126
21 इतर पड		हजार हेक्टर		
61 पिकाखालील जमीन		हजार हेक्टर	399	17876
11 पिकाखालील निंवळ क्षेत्र		हजार हेक्टर	19	3786
21 दुसोटा क्षेत्र		हजार हेक्टर	418	21662
31 एकुण पिकाखालील क्षेत्र		हजार हेक्टर	(1995-96)	(1996-97)
71 ओलित क्षेत्र		हजार हेक्टर	26	2549
11 निंवळ ओलित क्षेत्र		हजार हेक्टर	36	3338
21 एकुण ओलित क्षेत्र		हजार हेक्टर	20	13793
81 महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र		हजार हेक्टर		
[अनन्धान्य]				
91 वहित धारण जमीन [अंतिम [1990-91]		संख्या हजारात	64	6003
11 2 हेक्टरपेक्षा कमी		संख्या हजारात	70	3297
21 2 ते 10 हेक्टर		संख्या हजारात	4	170
31 10 हेक्टरपेक्षा जास्त		लास्य रुपये	8.84	10996
101 जमीन महसूल वसुली [1996-97 सुधारीती]		हजार रुपये	6883	उ.ना
111 जिल्हा परिषदाचा उपकर		हजार रुपये	उ.ना	उ.ना
121 पंचायत समित्यांचा उपकर				
पाचा पशुसंवर्धन [पशुगणना 1992]				
11 एकुण पशुधन		संख्या हंज्यासात	672	36393
21 गायी व बैल		संख्या हजारात	385	17441
31 म्हशी व ठेणे		संख्या हजारात	60	5447
41 मेंदपा		संख्या हजारात	8	13015
51 शेळधा		संख्या हजारात	179	
61 कोंबड्या व बदके		संख्या हजारात	219	32187

अक्रं	बाब	परिमाण	जिल्हा वर्धा महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4 5
सहा।	सहकार [1996-97]		
1)	सहकारी संस्था	संख्या	1381 136785
2)	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	398 20104
3)	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारात	138 8930
4)	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	363 20145
5)	प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	17.26 1661
सात।	जलसिंचन [1996-97] च्या		
1)	अझेरपर्यंत पुणी झालेले पाटबँधारे प्रकल्प व न्यासालील लाभक्षेत्र	संख्या	0 83
2)	मोठे प्रकल्प	संख्या	7 177
3)	मध्यम प्रकल्प 1 व 2 चे लाभक्षेत्र हजार हेक्टर	संख्या	68 उना
4)	लघु प्रकल्प [राज्यक्षेत्र] लाभक्षेत्र	संख्या	22 1700
5)	सिंचन विहीरीसाळी भिजंणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	11 उना
आठ।	उद्योग [1996 असेहा]		
1)	नोंदवणीकृत चालू कारखान्याची संख्या	संख्या	167 32152
2)	नोंदवणीकृत चालू कारखान्याची संख्या [उत्पादन चालू कारखाने]	संख्या	153 27668
3)	सहकारी सासर कारखान्याची संख्या [1996-97]	संख्या	1 102
4)	सहकारी सासर कारखान्यातील उत्पादन [1996-97]	हजार मेट्रन	21 3364
5)	सर्व सुत गिरण्याची संख्या [1996-97]	संख्या	2 226
नऊ।	वीज		[31.3.97] [31.3.98]
1)	वीजपुरवठा केलेली शहरेव सेडी	संख्या	1249 39413
2)	विघुतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1243 उना

XII

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा वर्धा महाराष्ट्र राज्य	
1	2	3	4	5
3) वीज पुखठा केलेले पंप संच [मार्च 1997 असेरपर्यंत]	संख्या हजारात	42	2092	
4) बसविण्यात आलेले गोबरगैस संपर्ते	संख्या	10781	उ.ना.	
दहा) सर्वजनिक आरोग्य			[1996]	[1996]
1) रुग्णालये	संख्या	11	741	
2) दवाखाने	संख्या	45	1423	
3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	27	1695	
4) प्राथमिक आरोग्य पथके [आस्थायी]	संख्या	0	161	
अकरा) शिक्षण			[1995-96]	[1996-97]
1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1034	63230	
2) प्राथमिक शाळेतील विधार्थी	संख्या हजारात	143	11972	
3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	4	804	
4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विधार्थी	संख्या	35	39	
बारा) माध्यमिक शिक्षण			[1995-96]	[1996-97]
1) दुष्यम शाळा	संख्या	218	14072	
2) शाळेतील एकूण विधार्थी	संख्या हजारात	120	7947	
3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	4	237	
4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विधार्थी	संख्या	32	34	
तेरा) उच्च शिक्षण			[1995-96]	[1996-97]
1) संस्था	संख्या	16	1392	
2) एकूण विधार्थी	संख्या हजारात	21	853	
चौदा) अ) प्रौढ शिक्षण [1996-97]				
1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	0	उ.ना.	
2) प्रौढाची उपस्थिती [साक्षरा]	संख्या हजारात	0	उ.ना	

XIII

अक्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा वर्धा महाराष्ट्र संघ	
1	2	3	4	5
ब) तांत्रिक व व्यवसाय				
शिक्षण				
1) औपोगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	8	485	
1) शासकीय औपोगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	4	241	
2) अशासकीय औपोगिक प्रशिक्षण संस्थानीय प्रवेश क्षमता	संख्या	4	244	
2) शासकीय व अशासकीय औपोगिक प्रशिक्षण संस्थानीय प्रवेश क्षमता	संख्या	1680	78416	
3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेश क्षमता	संख्या	1	94	
4) पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	23351	
4) पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	182	
5) व्यवसाय शिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मटा] व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	31416	
पंधरा) परीवहन आणि दलण्डण				
[मार्च 1997 असेर 1]				
1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	किमि	397	5554	
2) रस्त्यानी जोडलेली गावे आ. बारमाही	संख्या	671	26756	
3) हंगामी	संख्या	344	8480	
3) एकूण रस्त्याची लांबी [पृष्ठा किता]	किमि	3228	157394	
4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	किमि	113	2958	
5) राज्य महामार्गाची लांबी	किमि	578	32359	
6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	किमि	615	41081	
7) इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	किमि	514	41043	
8) ग्रामीण रस्त्याची लांबी	किमि	1132	70134	

अक्र 1	बाब 2	परिमाण 3	ज़िल्हा वर्धा महाराष्ट्र राज्य 4	192-93 च्या सर्वे क्षणानुसार [1996-97] 5
सोळा] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम				
1) द्वारिद्रय खेडालील कुटुंबे	संख्या लाखात	0.54	77.65 [अस्थाई]	
2) 1982-83 च्या सर्वेक्षणानुसार 1994-95 वर्षातील				[1996-97]
जूने लाभार्थी	संख्या	उ. ना.	6387	
नविने लाभार्थी	संख्या	2990	154031	
एकुण	संख्या	2990	161018	
सतरा] रोजगार निर्मिती	मनुष्य द्विस लाखात	[1996-97]	[1996-97]	
अ) रोजगार हमी योजना		0.11	901.14	
ब) जवाहर रोजगार कार्यक्रम [1996-97 अखेर]		10.65	455.08	
अठरा] आदिवासी कल्याणकारी योजना				
आदिवासीकरीता आश्रमशाळा विधार्थी	संख्या	7	731	
एको- णवीस योजना	संख्या	2186	248298	
मागा सवर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना		[1996-97]	[1994-95]	
अ) मागा सवर्गीयासाठी वस्तीगृहे	संख्या	5	192	
ब) वस्तीगृहात राहणारे विधार्थी	संख्या	375	12797	
वीस] ज़िल्हा नियोजन [1996-97]				
1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रूपये कोटीत	20.89	4079.20	
2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रूपये कोटीत	29.19	338.06	
एकेवीस] नागरी पुरवंठा [1996-97]				
1) रास्त भावाची डुकाने	संख्या	533	42716	
2) पुरविलेला एकुण साठा				
अ) गहा	हजार टन	2172	1010	
ब) तांदूळ	हजार टन	489	858	
३) शासकिय गोदामे [30.6.97]	संख्या	14	840	
४) साठविण्याची क्षमता [30.6.97]	मेटन	9	563001	

टिप : उना = उपलब्ध नाही

आधार :- अर्थे व सांकेतिकी संवालनालय, मुंबई

ज़िल्हा सांकेतिकी कार्यालय वर्धा